

Valószínűségszámítás vizsga, 2023. jan. 24.

Munkaidő: 100 perc. Nem-programozható, internet nélküli kalkulátor használható, standard normális eloszlástáblázat a túloldalon.

Az elérhető maximum (a bónusszal együtt): 110 pont, de már 100 pont is 100%-os eredménynek számít.

- Elm. 1.** (a) (6 pont) Mondja ki és bizonyítsa be a teljes valószínűség tételét!
 (b) (6 pont) Mondja ki és bizonyítsa be Bayes tételét!
 (c) (6 pont) Egy bizonyos ketyerét 5 darabos dobozban árulnak. A dobozok fele csupa hibátlan ketyerét tartalmaz, a többi között azonos eséllyel található 1 vagy 2 hibásat tartalmazó doboz. Két különböző ketyerét véletlenszerűen kiválasztunk ugyanabból a dobozból és mindkettőt hibátlanak találjuk. Mennyi a valószínűsége annak, hogy a többi is hibátlan lesz?
- Elm. 2.** (a) (6 pont) Írja le a szórásnégyzet kétféle definícióját és lássa be, hogy ekvivalensek.
 (b) (6 pont) Számolja ki kézzel a $\text{GEO}(p)$ eloszlás szórásnégyzetét! *Súgás:* a válasz $\frac{1-p}{p^2}$.
 (c) (7 pont) Anna és Bori kő-papír-olló játékot játszanak (egymástól függetlenül egyenletesen választva a három lehetőség közül). Jelölje Y azon körök számát, amennyit játszanak, mire Anna hatodszorra nyer. Becsülje a Csebisev egyelőtlenséggel annak a valószínűségét, hogy Y a $(9, 27)$ nyílt intervallumba esik.
- Elm. 3.** (a) (6 pont) Legyen X sűrűségfüggvénye f . Legyen $T : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ szigorú monoton növekvő differenciálható függvény. Legyen $Y = T(X)$. Jelölje g Y sűrűségfüggvényét. Mondja ki és vezesse le a g függvényt az f és T segítségével kifejező sűrűségfüggvény-transzformációs képletet.
 (b) (7 pont) A síkbeli origóba leteszek egy pisztolyt, megpörgetem, és ahol megáll, ott elsütöm. Az $y = 1$ és az $y = -1$ képletű egyenesek falak. Jelölje U annak a pontnak a vízszintes koordinátáját, ahol a lövedék a falba fúródik. Vezesse le U sűrűségfüggvényét.
- Gyak. 1.** Az országban évente 150 ezer végzős gimnazistának kell pályát választania. Egy gimnazista 10^{-4} valószínűséggel próbálkozik azzal, hogy úrhajósna menjen. Az úrhajós felvételi vizsga kétfordulós, az első a jelentkező fizikai, a második a szellemi rátermettséget méri. Tegyük fel, hogy ezek független tulajdonságok. Az első vizsgán egy jelentkező $1/3$ eséllyel megy át, a másodikon $1/5$ eséllyel. A következő kérdésekre adjon könnyen kiszámolható képleteket válaszként.
 (a) (6 pont) Mekkora a valószínűsége, hogy jövőre legfeljebb egy ember megy át a felvételi vizsgán?
 (b) (6 pont) Idén 6 ember ment át a felvételi első fordulóján. Mekkora a valószínűsége, hogy legalább kettőt felvesznek közülük?
 (c) (6 pont) Tavaly 11 jelentkező bukott meg a vizsgán. Mekkora valószínűsége, hogy 2 embert vettek fel?
- Gyak. 2.** (16 pont) Legyen az (X, Y) pont egyenletes eloszlású a $(-1, 0)$, $(0, 0)$, $(0, -1)$ pontok által meghatározott háromszögben. Mi lesz az (X, Y) kétdimenziós eloszlás kovarianciamátrixa?
- Gyak. 3.** Xavér $9 \cdot 10^6$ -szor dob fel egy dobókockát, Yvette $16 \cdot 10^6$ -szor. Jelölje X és Y a Xavér és Yvette által dobott számok átlagát. Becsülje a következő események valószínűségét:
 (a) (8 pont) $\mathbb{P}(|X - 3.5| \leq 10^{-3}, |Y - 3.5| \leq \frac{3}{4} \cdot 10^{-3}, |X - 3.5| \geq \frac{4}{3}(Y - 3.5))$
 (b) (8 pont) $\mathbb{P}(9 \cdot (X - 3.5)^2 + 16 \cdot (Y - 3.5)^2 \leq 4 \cdot 10^{-6})$
- Súgás:* $1^2 + 2^2 + 3^2 + 4^2 + 5^2 + 6^2 = 91$
- Bónusz:** (10 pont) Zebulon Xavérral versenyez: ha Zebulon mintaátlaga van közelebb 3.5-höz, akkor Xavér fizet két petákot Zebulonnak, ha pedig Xavéré, akkor pedig Zebulon fizet egy petákot Xavérnak. Hányszor dobja fel Zebulon a kockát, hogy igazságos legyen a játék?

